

سند ايڪت نمبر XI مجريه 1975

SINDH ACT NO. XI OF 1975

سند صوبائي اسيمبلي (ميمبرز لاءِ) مراعتون ايڪت، 1975

THE SINDH PROVINCIAL ASSEMBLY
(MEMBERS) PRIVILEGES ACT, 1975

فهرست (CONTENTS)

تمهيد (Preamble)

دفعات (Sections)

1. مختصر عنوان، واڌارو ۽ شروعات

Short Title, Extent and Commencement

2. تعريف

Definitions

3. ميمبرز خلاف ديواني يا فوجداري قدم

Members to Civil or Criminal Action

4. گرفتاريءَ خلاف مراعت

Privilege against detention

5. ضمانت جوڳي ڏوهه ۾ نظر بند يا گرفتار ميمبر جي حاضري

Attendance of a Member detained or Arrested on a bail able
Charge

6. ڪجهه عدالتن سامهون پيشي کان مراعت

Privilege against appearance before certain Courts

7. ڪا به (سمن، نوٽيس يا لکت) بابت عميلي ڪارروائي اسيمبلي ۾ نه ٿيندي

No process to be served in the Assembly

8. ڪنهن به (ڪورٽ جي فيصلي) جو تعلق ميمبر جي پگهارن ۽ الاٽونسز سان نه
هوندو

No Attachment of salaries and allowances

9. ميمبر اهم شخصيتون هوندا

Members to be VIPs

10. سرڪٽ هائوسز وغيره تي رهائش

Accommodation on Circuit Houses etc

11. ادارن جو دورو

Visit to Institutions

12. قاعدن جي پيڪڙي ڪندڙن جي حوالي سان ذميواري کان بري هجڻ

Non_liability of removing persons infringing rules

13. شاهديون طلب ڪرڻ

Summoning of witness

14. مراعت جي پيڪڙي

Breach of privilege

15. ڏوهه جي ٻڌڻي بابت عدالتي اختيار ۽ ڪارروايون روڪڻ

Cognizance of offence and stay proceedings

16. ضمانت

Indemnity

17. منسوخي

Repeal

سنڌ ايڪٽ نمبر XI مجريه 1975

SINDH ACT NO. XI OF 1975

سنڌ صوبائي اسيمبلي (ميمبرز لاءِ) مراعتون
ايڪٽ، 1975

THE SINDH PROVINCIAL
ASSEMBLY (MEMBERS)
PRIVILEGES ACT, 1975

[25 جون 1975]

سنڌ اسيمبليءَ جي ميمبرن کي مراعتون ڏيڻ بابت ايڪٽ

تمهيد (Preamble)

جيئن ته اسلامڪ ريپبلڪ آف پاڪستان جي آئين جي آرٽيڪل نمبر 250 جي شق (1) جي تقاضا آهي ته آئين جي لاڳو ٿيڻ واري ڏينهن کان وٺي ٻن سالن جي عرصي ۾ اهڙي گنجائش ڪڍي وڃي جنهن سان صوبائي اسيمبلي جي مراعتن جو تعين ڪيو وڃي.

انهيءَ کي هن ريت جوڙيو پيو وڃي.

مختصر عنوان، واڌارو
۽ شروعات

1. (1) هن ايڪٽ کي سنڌ صوبائي اسيمبلي (ميمبرز لاءِ) مراعتون ايڪٽ، 1975 سڏيو ويندو.

Short Title,
Extent and

(2) اهو هڪدم لاڳو ٿيندو.

Commencement

تعريف 2. جيڪڏهن هن ايڪٽ جي مضمون ۽ تناظر جي

Definitions

خلاف نه آهي ته پوءِ هيٺين لفظن جون معنائون هن ريت ٿينديون:

(a) "اسيمبلي" مطلب سنڌ جي صوبائي اسيمبلي

(b) "ڪميٽي" مطلب اسيمبلي طرفان مقرر ڪيل

ڪميٽي، ۽ جنهن ۾ شامل هجي اسيمبلي جي اسٽينڊنگ ڪميٽي ۽ چونڊ ڪميٽي

(c) "آئين" مطلب اسلامي جمهوريه پاڪستان جو آئين

(d) "حڪومت" مطلب سنڌ حڪومت

(e) "گورنر" مطلب سنڌ جو گورنر

(f) "ميمبر" مطلب اسيمبلي جو ميمبر

(g) "ڪارروائي جا قاعدا" مطلب اسيمبلي جي ڪارروائي هلائڻ ۽ طريقيڪار جا قاعدا

(h) "سيڪريٽري" مطلب اسيمبليءَ جو سيڪريٽري

(i) "اسپيڪر" مطلب اسيمبليءَ جو اسپيڪر

ميمبرز خلاف ديواني يا 3. آئين جي روشني ۾ ڪنهن به ميمبر خلاف ديواني يا

يا فوجداري مقدمي جي ڪارروائي ڪري نٿي سگهجي

Members to

Civil or

Criminal Action

ته هن چو ۽ ڇا لاءِ اسيمبليءَ ۾ يا انهيءَ ڪميٽيءَ

اڳيان ڪنهن بل، ٺهراءَ، تحريڪ يا سوال وغيره ذريعي

پنهنجو موقف پيش ڪيو آهي يا اهڙو نوٽيس ڏنو آهي

۽ ان لاءِ اسپيڪر طرفان اجازت نه ڏني وئي آهي.

خلاف 4. اسيمبليءَ جو ڪو به ميمبر يا ڪنهن ڪميٽي (جو

مراعت ميمبر) حفاظتي مقصدن لاءِ ڪنهن قانون تحت

Privilege against

گرفتار نه ٿا ڪري سگهجن، جيستائين اسيمبليءَ جو

detention	اجلاس هلي رهيو آهي. يا ان کان چوڏنهن ڏينهن پوءِ، جيئن به ڳالهه هجي، ڪميٽيءَ جي ميٽنگ دوران يا ان کان ٽي ڏينهن پوءِ به گرفتاري ڪري نٿي سگهجي.
ضمانت جوڳي ڏوهه ۾ نظر بند يا گرفتار ميمبر جي حاضري	5. جيڪڏهن ڪورٽ ٻڌائي ٿي ته ڪنهن ميمبر کي فوجداري ڪيس ۾ جهليو يا ٻڌو ويو آهي ۽ ان ڪورٽ اڳيان، انهيءَ ڪيس جي ٻڌڻي باقي آهي ۽ هن کي اسيمبليءَ جي اجلاس يا ڪميٽيءَ جي ميٽنگ لاءِ سڏيو ويو آهي ته ڪورٽ جيڪڏهن ڏوهه قابل ضمانت آهي ته ان گرفتار يا جهليل ميمبر کي ذاتي ضمانت تي آزاد ڪري سگهي ٿي ته جيئن هو اجلاس يا گڏجاڻيءَ ۾ شريڪ ٿئي.
Attendance of a Member detained or Arrested on a bail able Charge	شرط اهو آهي ته انهيءَ ميمبر کي انهيءَ ڏينهن يا ڏينهن تي ڪورٽ ۾ حاضر ٿيڻو پوندو. جيڪي ڪيس جي ڪارروائي هلائڻ لاءِ ڪورٽ مقرر ڪيا آهن.
عدالتن ڪجهه سامهون پيشي کان مراعت	6. ڪا به ديواني يا روڻيو ڪورٽ، ڪميشن يا ٽربيونل اهڙي معاملي تي اڳپرائي ڪري نٿي سگهي، جنهن ۾ اسيمبليءَ يا ان جي ڪميٽيءَ جو ميمبر ڌر آهي، اهڙي ميمبر کي پنهنجي اڳيان حاضر ٿيڻ لاءِ چئي نٿي سگهي، جڏهن اسيمبليءَ جو اجلاس هلي رهيو آهي، يا اسيمبلي اجلاس ختم ٿيڻ کي چوڏنهن ڏينهن نه ٿيا آهن، صورتحال ڪيئن به هجي، اهڙيءَ طرح ڪميٽيءَ جي گڏجاڻيءَ ۾ شريڪ ٿيندڙ ميمبر کي ڪميٽيءَ جي گڏجاڻين ختم ٿيڻ کان تن ڏينهن تائين حاضر ٿيڻ لاءِ چئي نٿو سگهجي.
Privilege against appearance before certain Courts	هن سيڪشن جي ڪا به شق لاڳو نه ٿيندي. بشرطيڪ

اهو ميمبر ڪورٽ، ڪميشن يا ٽربيونل کي پنهنجي
مراعات جي حوالي سان درخواست ڏئي.

7. ڪورٽ، ڪميشن يا ٽربيونل طرفان اسپيڪر جي
اجازت کان سواءِ ڪنهن به ميمبر تي ڪا سمن يا
نوٽيس اسيمبلي بلڊنگ جي اندر تعميل ڪرائي نٿو
سگهجي.
ڪا به (سمن، نوٽيس
يا لکت) بابت تعميلي
ڪارروائي اسيمبلي ۾
نه ٿيندي

No process to be
served in the
Assembly

8. مروجہ قانون هيٺ ميمبر کي ملي سگهندڙ پگهار يا
الاتونس کي ڪوڊ آف سول پروسيجر (Act 1908)
(No.V of 1908) جي فيصلي يا فتويٰ سان نه ڳنڍيو
ويندو.
ڪنهن به (ڪورٽ
جي فيصلي) جو تعلق
ميمبر جي پگهارن ۽
الاتونس سان نه هوندو

No Attachment
of salaries and
allowances

9. حڪومت جي هدايتن جي روشني ۾ يا وقت جي قانون
هيٺ ميمبر کي اها حيثيت حاصل هوندي ۽ انهن
مراعتن جو حقدار هوندو جيڪي ڪنهن خاص
ماڻهوءَ کي ڏئي سگهجن ٿيون.
ميمبر اهم شخصيتون
هوندا

Members to be
VIPs

10. ڪو به ميمبر اختياري کي اڳواٽ اطلاع ڏئي
ڪنهن سرڪٽ هائوس، ريسٽ هائوس يا اهڙي ڊاڪ
بنگلي ۾ رهي سگهي ٿو جنهن کي سرڪار يا مقامي
سرڪٽ هائوسز
وغيره تي رهائش

Accommodation on Circuit Houses etc	اختياري هلائيندي هجي، پر شرط اهو آهي ته رهڻ جي گنجائش موجود هجي ۽ هن کان اتي رهڻ جي معاوضي طور اوترو ورتو وٺندو جيترو ڪنهن آفيسر کان ديوتن دورن اهڙن هنڌن تي رهڻ لاءِ ورتو وٺندو آهي.
Visit to Institutions	11. (1) ڪو به ميمبر پنهنجي ايراضي واري يا ادارن جو دورو سندس ضلعي جي اسپتال، تعليمي ادارن يا ٻين ادارن جو اڳواٽ اطلاع ڏئي معائنو ڪري سگهي ٿو. (2) ڪو به ميمبر اهڙي معائني بابت هن ايڪٽ جي ذيلي دفعي (1) هيٺ ان کاتي جي وزير کي پنهنجي رپورٽ پيش ڪري سگهي ٿو.
Non_liability of removing persons infringing rules	12. اهو ماڻهو جيڪو اسپيڪر يا اسيمبليءَ جي حڪم يا اختيار هيٺ نوڪريءَ مان ڪڍيو ويو آهي يا ڪنهن ماڻهوءَ کي اسيمبليءَ جي حدن کان ٻاهر ڪڍيو ويو آهي، ته اهڙي اٽوٽنڊر ورتاءِ يا قاعدن لاڳو ڪرڻ ڪري (اسپيڪر يا اسيمبلي) ڪنهن به ديواني يا فوجداري قدم کان بري هوندا ته ماڻهو کي چوڪڍيو آهي.
Summoning of witness	13. (1) هن ايڪٽ جي ذيلي دفعي (6) هيٺ اسيمبلي يا ڪميٽي ڪنهن ماڻهو کي شاهدي لاءِ گهرائي سگهي ٿي، مامرو ڪيئن به هجي، اهڙيءَ طرح ڪنهن ماڻهوءَ کي ڪنهن رڪارڊ يا دستاويز پيش ڪرڻ لاءِ چئي سگهي ٿي، جيڪو انهيءَ ماڻهوءَ وٽ

موجود آهي.

(2) هن ايڪٽ جي ذيلي دفعو (1) هيٺ ڏنل حڪم تي سيڪريٽري جي دستخط ٿيل هوندي، جنهن ۾ هو پيش ٿيڻ جي تاريخ، وقت ۽ جڳهه ٻڌائيندو، يا رڪارڊ فراهم ڪرڻ لاءِ چوندو.

(3) اهڙي حڪم جي ڪاپي لاڳاپيل دسترڪٽ مارجسٽريٽ ڏانهن به موڪلي ويندي، جيڪو تعميل ڪرائيندو يا پنهنجي صحيح ۽ ٺي سان ان جي ڪاپي سڌايل ماڻهوءَ کي مهيا ڪندو، يا معاملو جيئن هجي، پوءِ اهو ڪٿي رڪارڊ پيش ڪرڻ بابت هجي يا ان حڪم جي ڪاپي اهڙي هنڌ تي لڳائيندو جتي پيش ٿيندڙ ماڻهو آخري دفعو رهيو هجي.

(4) اهو ماڻهو جنهن کي شاهدي ڏيڻ، رڪارڊ يا دستاويز پيش ڪرڻ لاءِ چيو ويو آهي، سو سيڪريٽري کان اچڻ وڃڻ جو ڪرايو ۽ روزانو پتو وٺي سگهي ٿو، جيترو ڪنهن به ڪورٽ ۾ شاهد ڏيڻ لاءِ ڏني سگهجي ٿو.

(5) اسيمبلي يا ڪميٽي ڪنهن به ماڻهو کي شاهدي ڏيڻ لاءِ گهرائي قسم کڻائي سگهي ٿي، جنهن تي سيڪريٽري، اسپيڪر يا ڪميٽيءَ جي چيئرمين طرفان بااختيار بڻايل ماڻهو شاهد کان قسم کڻائيندو.

(6) جڏهن حڪومت انهيءَ خيال جي آهي ته اهو رياست جي تحفظ جي مفاد ۾ نه آهي، يا امن امان قائم ڪرڻ جي مفاد ۾ ناهي، يا ڪي ٻيا اهڙا سبب آهن، جنهن ڪري ڪنهن آفيسر جو ڪوئي رڪارڊ يا ان جي اختياري

جنهن کي سرڪار جوڙيو هجي، تنهن کي سڏايو وڃي يا اسيمبليءَ يا ڪميٽيءَ کي مهيا ڪيو وڃي، ته ڪو ماڻهو جيڪو پاڪستاني سرڪار جي نوڪريءَ ۾ آهي، تنهن کي سڏايو وڃي، يا تنهن کي اسيمبليءَ يا ڪميٽيءَ اڳيان شاهدي ڏيڻ تي مجبور ڪيو وڃي، ته رڪارڊ ڏيڻ يا ماڻهو موڪلڻ جي حوالي سان سرڪار پنهنجي استحقاق جي دعويٰ ڪري سگهي ٿي.

بشرطيڪ اسيمبلي يا ڪميٽي مامرو ڪنهن جو به هجي، گورنر کان حڪم وٺي سگهي ٿي ته حڪومت پنهنجي استحقاق جي جيڪا دعويٰ ڪئي آهي اها مناسب آهي يا نه، هن ڏس ۾ گورنر جو ڏنل حڪم آخري ڄاتو ويندو، جنهن کي ڪورٽ ۾ آڻي نٿو سگهجي.

وضاحت: حڪومت ۽ گورنر هن دفعي جي روشنيءَ ۾ وفاقي حڪومت ۽ صدر ڄاتا ويندا، جيڪڏهن انهيءَ رڪارڊ جي طلب ڪئي وڃي ٿي، جيڪو وفاقي حڪومت جي قائم ڪيل اداري مان گهرايو پيو وڃي، يا اهڙي ماڻهو کي شاهدي ڏيڻ لاءِ سڏيو پيو وڃي، جيڪو وفاقي حڪومت ۾ ملازمت ڪري ٿو.

14. (1) ڪير به هن ايڪٽ جي اهڙي نموني سان مخالفت ڪري ٿو جنهن مان ڪنهن به اسيمبليءَ يا ڪميٽيءَ جي ميمبر جو استحقاق مجروح ٿئي ٿو ته پوءِ ان کي قيد جي سزا ڏني ويندي، جيڪا ڇهن مهينن تائين وڌائي سگهجي ٿي ۽ مٿس ڏنڊ مڙهي سگهجي ٿو، جيڪو 5 هزار رپين تائين وڌائي سگهجي ٿو يا مراعت جي پيڪڙي

Breach of privilege

هڪ وقت ٻئي سزائون ڏئي سگهجن ٿيون.

(2) هن ايڪٽ جي دفعه 13 مطابق جيڪڏهن ڪو شخص شاهدي ڏيڻ يا رڪارڊ پيش ڪرڻ لاءِ گهرايو ويو آهي، ۽ اهو انڪار ڪري ٿو يا مناسب سبب کان سواءِ اسيمبليءَ يا ڪميٽيءَ اڳيان پيش نٿو ٿئي يا رڪارڊ نٿو مهيا ڪري ته هن کي قيد جي سزا ڏني ويندي، جيڪا ڇهن مهينن تائين وڌائي سگهجي ٿي يا ان تي ڏنڊ به مڙهي سگهجي ٿو جيڪو هڪ هزار رپين تائين هوندو. يا هڪ ئي وقت تي ڪيس ٻئي سزائون ڏنيون وينديون.

(3) جيڪڏهن ميمبر کان سواءِ ڪو ٻيو ماڻهو اسيمبليءَ جي حدن اندر وڳوڙ پيدا ڪري ٿو جنهن ڪري اسيمبليءَ يا ڪميٽيءَ جي ڪارروائي ۾ خلل پئي ٿو يا رڪجي وڃن ٿيون، ته اهڙي نماڻو ڪي قيد جي سزا ڏني ويندي، جيڪا ڇهن مهينن تائين وڌائي سگهجي ٿي يا هن تي ڏنڊ به وجهي سگهجي ٿو جيڪو هڪ هزار رپين تائين هوندو يا هڪ ئي وقت تي ٻئي سزائون ڏئي سگهجن ٿيون.

15. (1) فرسٽ ڪلاس مئجسٽريٽ جي عدالت کان سواءِ سيڪريٽري طرفان يا ان طرفان اختيار ڏنل ڪنهن آفيسر جي لکت واري شڪايت کان سواءِ ڪنهن ٻي ڪورٽ کي هن ايڪٽ تحت ڪنهن ڏوهه تي ڪارروائي جو اختيار نه هوندو.

ڏوهه جي ٻڌڻي بابت عدالتي اختيار ۽ ڪارروايون روڪڻ
Cognizance of offence and stay proceedings

(2) هن ايڪٽ جي ذيلي دفعه (1) مطابق اسپيڪر جي حڪم کان سواءِ ڪا به اهڙي شڪايت نٿي ڪري

سگهجي.

(3) جيڪڏهن ڪوڊ آف ڪرمنل پروسيجر 1898 (Act.V of 1898) جي تضاد ۾ ناهي، جيڪڏهن اسيمبليءَ جو اسپيڪر ڪورٽ کي ٻڌائي ٿو ته اسيمبليءَ اهڙو ٺهراءُ پاس ڪري هن سيشن هيٺ داخل ٿيل لکت واري شڪايت واپس ورتي وڃي، ته ڪورٽ انهيءَ شڪايت تي ڪارروائي ڪرڻ چڙي ڏيندي ۽ سمجهيو ويندو ته اها شڪايت واپس ورتي وئي آهي.

16. هن ايڪٽ جي مطابق ڪنيل ڪنهن به قدم تي ضمانت ڪو به مقدمو ڪارروائي يا قانوني چاره گوئي نٿي ڪري سگهجي.

Indemnity

17. صوبائي اسيمبلي سنڌ جون مراعات ايڪٽ، 1972 ۽ صوبائي اسيمبلي سنڌ مراعات (ترميم) ايڪٽ، 1972 کي منسوخ ڪيو وڃي ٿو.

منسوخ
Repeal

نوٽ:- ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي، جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.